

RAPORT MERYTORYCZNY

STOWARZYSZENIA AMNESTY INTERNATIONAL ZA ROK 2017

REALIZACJA DZIAŁAŃ KAMPANIJNYCH

KAMPANIE GLOBALNE

Kampania „Witamy”

W 2017 roku Stowarzyszenie Amnesty International kontynuowało działania w obszarze praw migrantów i uchodźców w ramach globalnej kampanii „Witamy”. Kampania została rozpoczęta w 2016 r. w odpowiedzi na globalny kryzys związany z sytuacją uchodźców. Zaangażowanie Stowarzyszenia Amnesty International polegało na działaniach rzeczniczych i medialnych. Stowarzyszenie podkreślało, że Polska nie tylko nie wykonuje swoich zobowiązań podjętych w ramach Unii Europejskiej, nie realizując programu przesiedleń i relokacji, ale sama uszczelnia swoje wschodnie granice nie dopuszczając do składania wniosków o ochronę międzynarodową na przejściu granicznym Brześć – Terespol.

W pierwszym kwartale 2017 r. kampania skupiała się na nagłaśnianiu sytuacji na greckich wyspach i niewywiązywania się polskiego rządu ze zobowiązań w zakresie relokacji. W rocznicę przyjęcia porozumienia UE-Turcja, w Polsce odbyły się akcje edukacyjne pod hasłem „Tu jest miejsce dla uchodźcy”, których celem było zmanifestowanie gotowości lokalnych społeczności do przyjęcia uchodźców.

W 2017 roku, wspólnie z innymi sekcjami AI (Austria, Czechy, Grecja, Irlandia, Polska, Hiszpania, Turcja), realizowano projekt Action Lab. W 3-osobowych zespołach, składających z się z aktywisty/ki, osoby z doświadczeniem uchodźczym oraz osoby pracującej w biurze, odbywały się regularne spotkania w celu poszerzenia wiedzy oraz planowania akcji w ramach kampanii. Polski zespół, we współpracy z innymi sekcjami oraz organizacją Lesvos Solidarity z Grecji, brał udział w cyklu webinarów i spotkań poświęconych sytuacji na greckich wyspach i możliwościach aktywistycznego zaangażowania. Wspólnie przygotowano także spotkanie/obóz na wyspie Lesbos w Grecji, gdzie razem z uchodźcami i uchodźczyniami przebywającymi na wyspie została przygotowana akcja dotycząca porozumienia UE – Turcja.

W reakcji na kryzysową sytuację na Morzu Śródziemnym, uruchomiono kampanię „Wybieram życie”, w ramach której informowano o sytuacji na Morzu Śródziemnym oraz o atakach na organizacje podejmujące misje poszukiwawczo-ratownicze u wybrzeży Libii. Premierowi RP Mateuszowi Morawieckiemu zostało przekazanych 1 300 podpisów pod petycją „Nie pozwólmy im utonąć”.

We wrześniu w 6 miastach Polski zostały zorganizowane koncerty solidarności z uchodźcami pod hasłem „Give a home”. Koncerty te były jednymi z 300 podobnych

wydarzeń zorganizowanych na całym świecie przy udziale 1 000 artystów i artystek, Podczas koncertów zbierano podpisy pod petycją „Tak dla uchodźców”.

Od listopada rozpoczęto projekt organizacji lokalnych wernisaży wystawy #Witamy i wydarzeń towarzyszących (pokazów filmów, dyskusji), poświęconych sytuacji uchodźców na greckich wyspach i nagłaśnianiu braku odpowiedniej reakcji polskiego rządu na kryzys.

26.06 Amnesty International w symboliczny sposób przypomniało rządowi o niewypełnionych obietnicach związanych z relokacjami, przekazując 10 000 podpisów zebranych pod petycją „Tak dla uchodźców”. Pod Kancelarią Prezes Rady Ministrów odbyła się akcja, której zasięg medialny wyniósł 130 doniesień (radio, prasa, TV).

Stowarzyszenie monitorowało również bieżącą sytuację w Terespolu, gdzie codziennie odmawia się wjazdu do Polski osobom zgłaszającym prześladowania i tortury, których doświadczyły w swoich krajach. Stowarzyszenie uruchomiło petycję „Terespol: granica praw człowieka?”, wzywającą polskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji do zapewnienia dostępu do sprawiedliwych procedur azylowych osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową na granicach Polski (1 997 podpisów).

W listopadzie uruchomiono pilną akcję w sprawie Imrana Salomova. Pochodzący z Czeczenii mężczyzna próbował kilkakrotnie złożyć wniosek o ochronę międzynarodową na polsko-białoruskiej granicy a deportowany z Białorusi do Rosji mógł paść ofiarą wymuszonego zaginięcia.

Stowarzyszenie zgłosiło swoje uwagi w konsultacjach dotyczących zmiany w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP.

Przez cały rok kampania „Witamy” skupiała się na informowaniu o sytuacji migrantów i uchodźców w strategicznych obszarach na świecie. W listopadzie Stowarzyszenie nagłośniło sytuację Afgańczyków deportowanych z krajów europejskich. Podjęta została również pilna akcja w sprawie osoby indywidualnej zagrożonej deportacją do Afganistanu z Norwegii.

Uruchomiono także petycję w sprawie sytuacji osób poszukujących ochrony w Australii oraz informowano o sytuacji osób poszukujących ochrony, które przebywają na wyspach Nauru i Manus, ukazując negatywne konsekwencje eksternalizacji polityki migracyjnej.

Nagłaśniano luki w zakresie zapewniania pomocy finansowej i humanitarnej (kryzys w Ugandzie, Sudanie Południowym) oraz uszczelnianie granic (państwa Ameryki Środkowej).

Stowarzyszenie prowadziło również działania edukacyjne i aktywistyczne informując o sytuacji w krajach, z których uciekają ludzie szukający w Polsce ochrony, o ich prawach i możliwościach wsparcia ze strony Polski i Unii Europejskiej. W ramach kampanii kontynuowano prace z grupą wspierającą kampanię, której zespół powiększono o osoby z doświadczeniem migracyjnym. We wrześniu 2017 roku aktywiści i aktywistki planowali działania lokalne w ramach wsparcia kampanii „Witamy” w czasie 5-dniowego spotkania aktywistyczno-edukacyjnego (wzięło w nim udział 21 osób).

Realizowano także projekt edukacyjny „Z uchodźcami”, zainicjowany w 2017 r., w ramach którego 300 uczniów i uczennic szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych uczestniczyło w 13 warsztatach prowadzonych przez osoby z doświadczeniem uchodźczym i migracyjnym.

Uczestnicy warsztatów mogli poznać perspektywę osób, które same zmagają się ze strachem i odrzuceniem. Podobne warsztaty odbyły się również podczas Maratonu Pisania Listów w dn. 10 grudnia 2017 r. w Warszawie.

Kampania „Odważni”

W maju 2017 roku Stowarzyszenie Amnesty International włączyło się w globalną kampanię „ODWAŻNI Ludzie broniący praw człowieka”. Kampania obejmuje działania na rzecz obrońców/czyń praw człowieka w Polsce i na świecie – czyli jednostek, grup i podmiotów społecznych, które promują i chronią powszechnie uznane prawa człowieka i podstawowe wolności, nie stosując ani nie nawołując do przemocy. Z powodu swojej działalności są oni obecnie szczególnie narażeni na ataki ze strony rządów, prześladowanie, inwigilację, pozbawienie wolności, wymuszone zaginięcia, a także śmierć.

W pierwszym kwartale 2017 roku przeprowadzone zostały krajowe konsultacje założeń i celów kampanii oraz warsztat edukacyjny stanowiący wprowadzenie do kampanii, w którym wzięło udział 23 uczestników/czek z lokalnych grup wolontariuszy w Polsce. Utworzona została Grupa Wspierająca Kampanię Odważni: 5-osobowy zespół osób konsultujących z perspektywy edukacyjnej i aktywistycznej działania planowane i podejmowane w ramach kampanii. Odbyły się dwa stacjonarne spotkania Grupy Wspierającej. W drugim kwartale 2017 roku uruchomiona została strona internetowa kampanii oraz przygotowane materiały na Akcję Letnią, w ramach której podjęte zostały aktywności kampanii „Odważni”, w tym petycja w sprawie Tep Vanny (łącznie 6 978 podpisów do końca 2017 roku).

W reakcji na kryzysową sytuację w Turcji i aresztowanie 11 obrońców/czyń praw człowieka, w tym prezesa i dyrektorki biura Amnesty International Turcja, uruchomiona została petycja w tejże sprawie (łącznie 3 021 podpisów do końca 2017 roku), mobilizacja wolontariuszy/ek w Polsce oraz korespondencja z Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP.

We wrześniu 2017 roku Stowarzyszenie Amnesty International zorganizowało 5-dniowe spotkanie aktywistyczno-edukacyjne poświęcone kampanii „Odważni”, w którym wzięło udział 21 osób z Polski. Uczestnicy/czki mieli okazję rozmowy z aktywistą Sakrisem Kupilą z Finlandii (w jego sprawie do końca 2017 roku zebranych zostało łącznie 1 095 podpisów). Wypracowana podczas spotkania koncepcja akcji publicznej na rzecz 11 obrońców/czyń z Turcji została zrealizowana w 3 miastach w Polsce, co zaowocowało podjęciem tematu przez media.

W październiku 2017 roku Stowarzyszenie Amnesty International, we współpracy z wydawnictwem Znak, zorganizowało w Warszawie spotkanie z Shrin Ebadi, irańską prawniczką, działaczką praw człowieka i laureatką Pokojowej Nagrody Nobla. W wydarzeniu uczestniczyło około 200 osób, zaś około 60 obejrzało streaming online.

W trzecim i czwartym kwartale 2017 roku promowany był edukacyjny kurs online o obrońcach/czyniach praw człowieka w języku angielskim oraz przetłumaczone zostały na

język polski materiały do edukacyjnego mikrokonkursu „Odważni”, a także treść raportu „Obrońcy i obrończynie praw człowieka w niebezpieczeństwie”.

KAMPANIE KRAJOWE

Prawa człowieka w Polsce

W ramach kampanii prowadzono szereg skoordynowanych i zintegrowanych działań, których odbiorcami byli decydenci (zarówno polscy jak i przedstawiciele organizacji międzynarodowych, tj. UE, ONZ, RE lub ich agencji czy organów doradczych), aktywiści/aktywistki organizacji społecznych i pozarządowych, osoby, które doświadczyły naruszeń praw człowieka lub są na nie narażone, nauczyciele/nauczycielki, młodzież szkolna oraz szeroko rozumiane społeczeństwo obywatelskie.

Działania te obejmowały:

- monitorowanie oraz analizę prawa i praktyki w poszczególnych obszarach mających wpływ na realizację praw człowieka w Polsce, również w kontekście projektowanych zmian oraz sporządzanie stosownych raportów;
- reagowanie na i nagłaśnianie przypadków naruszeń praw osób indywidualnych, które ukazują systemowy problem gwarancji praw człowieka w Polsce;
- pracę rzeczniczą i medialną: publikowanie oświadczeń, stanowisk, komunikatów prasowych, opinii prawnych, udział w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich oraz zespołów parlamentarnych, udział w procesach sprawozdawczych Polski przed ciałami traktatowymi w postaci przygotowania raportów alternatywnych;
- przygotowanie pogłębionych materiałów informacyjnych dla odbiorców działań;
- mobilizację społeczeństwa: petycje oraz angażujące materiały aktywistyczne (ulotki, broszury, grafiki wykorzystywane w mediach społecznościowych);
- edukację praw człowieka: przygotowanie materiałów edukacyjnych, szkolenia aktywistów/aktywistek oraz warsztaty dla młodzieży szkolnej przy udziale ekspertów/ekspertek.

Zakres tematyczny podejmowanych działań obejmował prawo do sprawiedliwego i niezależnego sądu, prawa kobiet, wolność zgromadzeń, wolność od dyskryminacji, prawo do prywatności oraz prawa uchodźców i migrantów w kontekście polskim.

1. Prawa Kobiet

a) Przemoc wobec kobiet

W roku 2017 Stowarzyszenie Amnesty International kontynuowało swoje działania na rzecz praw kobiet (w tym na rzecz zmiany prawa i praktyki) mające na celu zapobieganie przemocy wobec kobiet i zapewnienia sprawiedliwości dla osób, które jej doświadczyły. Amnesty International domagało się pełnego wdrożenia ratyfikowanej przez Polskę Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy

domowej i zaprzestania jakichkolwiek działań zmierzających do jej wypowiedzenia. Przygotowano opinię analizującą wdrożenie przez Polskę Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Oprócz analizy stanu wdrożenia Konwencji, opinia zawiera zestaw rekomendacji dla rządu oraz Sejmu i Senatu w kierunku podjęcia działań skutkujących pełną implementacją Konwencji. Opinia została przetłumaczona na język angielski i opublikowana w lutym 2018 r.

W listopadzie 2017 r. Amnesty International opublikowało wyniki badań na temat cyberprzemocy, które były prowadzone w ośmiu krajach na świecie, w tym w Polsce. Badanie Amnesty International ujawnia rujnujący wpływ cyberprzemocy obecnej w mediach społecznościowych na ich użytkowników. Kobiety doświadczały poczucia bezradności i osamotnienia, stanów lękowych i ataków paniki. W Polsce cyberprzemoc dotknęła ¼ młodych kobiet korzystających z Internetu. Stowarzyszenie, poza publikacją wyników badań i nagłośnieniem ich w mediach, prowadziło działania rzecznicze poprzez podzielenie się wynikami badań z organami i instytucjami zajmującymi się tematem przemocy i cyberprzemocy w społeczeństwie.

b) Prawa seksualne i reprodukcyjne oraz zaostrenie prawa „aborcyjnego”

Kolejnym obszarem zaangażowania Amnesty International było rzecznictwo skupione wokół prób zaostrenia ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży. Stowarzyszenie wydawało oświadczenia publiczne oraz prowadziło działania informacyjne poprzez kanały mediów społecznościowych, informując o przewidywanych skutkach zaostrenia prawa aborcyjnego i konsekwencjach dla podstawowych praw kobiet i dziewcząt. Amnesty International była postrzegana jako ważne źródło informacji o skutkach restrykcyjnego prawa aborcyjnego w innych krajach.

W okresie sprawozdawczym Amnesty International kontynuowało pracę rzeczniczą i edukacyjną w zakresie praw seksualnych i reprodukcyjnych. Opublikowano oświadczenie i apel do Prezydenta RP wskazujące na zagrożenia, jakie dla praw człowieka niesie przyjęcie ustawy o dostępności tzw. antykoncepcji awaryjnej wyłącznie na receptę.

2. Prawo do niezależnego sądu

Stowarzyszenie monitorowało proces legislacyjny w zakresie zmian prawnych mających wpływ na gwarancje niezależności i niezawisłości sądownictwa oraz publikowało oświadczenia i komunikaty prasowe na temat wpływu projektowanych zmian na prawo do sądu, jak również sposobu i tempa procedowania.

Stowarzyszenie przygotowało i opublikowało opinię na temat zgodności z prawem międzynarodowym i Konstytucją RP przyjętych i projektowanych w latach 2016-2017 zmian w prawie o prokuraturze, kodeksie postępowania karnego, ustawie o Krajowej Szkole

Sądownictwa i Prokuratury, ustawie o ustroju sądów powszechnych, ustawie o Sądzie Najwyższym oraz ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Opinia ta została przetłumaczona na język angielski a następnie przekazana Specjalnemu Sprawozdawcy ONZ ds. niezależności sędziów i prawników.

Opinia, wraz z jej uproszczoną wersją, była komunikowana przez kanały mediów społecznościowych Stowarzyszenia.

W maju 2017 r. uruchomiona została petycja kierowana do władz Polski wzywająca do prowadzenia reformy sądownictwa w zgodzie ze standardami międzynarodowymi i Konstytucją RP. Pod petycją zebrano 20 335 podpisów, które zostały przekazane Prezydentowi RP w grudniu 2017 r.

3. Wolność zgromadzeń

Stowarzyszenie Amnesty International monitorowało proces legislacyjny zmiany Prawa o zgromadzeniach z grudnia 2016 r. oraz alarmowało o wynikającym z niej zagrożeniu dla praw i wolności człowieka. W następstwie przyjętego prawa, Stowarzyszenie monitorowało przebieg zgromadzeń oraz ich zabezpieczanie, wskazując na skutki przyjętych rozwiązań i zwracając na nie uwagę Policji oraz administracji rządowej i samorządowej poprzez wystąpienia z zapytaniami oraz publikację oświadczeń i komunikatów prasowych.

a) Projekt obserwacji zgromadzeń publicznych

Od kwietnia 2017 r. Stowarzyszenie prowadzi projekt obserwacji zgromadzeń publicznych w oparciu o standardy działania zgodnie z prawem, jak również standardy bezpieczeństwa, neutralności, bezstronności, bezpośredniości i ograniczonego zasięgu.

W roku 2017 przeprowadzono obserwację 9 zgromadzeń. Z każdej obserwacji sporządzony został publiczny raport, dostępny na stronie internetowej Stowarzyszenia a także przesyłany organizatorom, Policji oraz organowi gminy.

W ramach projektu obserwacji zgromadzeń publicznych zorganizowano dwa szkolenia (8-9 kwietnia oraz 21-22 października 2017 r.), które przygotowały ogółem 49 osób do prowadzenia obserwacji. Do udziału zaproszono aktywistów i aktywistki Amnesty International gotowych do zaangażowania się w długoterminowy projekt.

Wyżej wymienione działania, w połączeniu z pracą badawczą pracowniczki Sekretariatu Międzynarodowego Amnesty International, pozwoliły na opublikowanie w październiku 2017 r. raportu „Demonstracje w obronie praw człowieka: zastraszanie, inwigilacja i ściganie uczestników protestów”. W raporcie udokumentowano przypadki nękania i zastraszania uczestników demonstracji, jak również sądowego ścigania osób uczestniczących w pokojowych protestach organizowanych od 2016 roku, ze szczególnym uwzględnieniem manifestacji z lipca 2017 roku. Zawarto w nim również analizę przepisów naruszających prawo do swobodnego zgromadzania się, na przykład poprzez przyznanie pierwszeństwa jednemu rodzajowi zgromadzeń – tzw. „zgromadzeń cyklicznych”, kosztem innych. Przedstawiono także stosowaną przez policję praktykę odizolowywania i przetrzymywania manifestantów, w tym osób niestosujących przemocy i niełamających prawa, różne formy

nękania, a także przypadki stawiania zarzutów i ścigania sądowego uczestników protestów organizowanych w Polsce od 2016 roku.

Raport zawiera rekomendacje dla rządu, Policji, prokuratury oraz posłów i senatorów w kierunku zmiany praw i praktyki w zakresie gwarancji dla wolności zgromadzeń zgodnych ze standardem międzynarodowym.

4. Prawo do prywatności i nadmierne uprawnienia służb

Stowarzyszenie kontynuowało monitorowanie zagrożeń dla praw człowieka powodowanych przez inwigilację i wzrost uprawnień służb bezpieczeństwa usprawiedliwianych względami bezpieczeństwa narodowego.

W styczniu 2017 r. Amnesty International opublikowało raport „Niepokojąco nieproporcjonalne: coraz szerszy zakres bezpieczeństwa narodowego w Europie”, zawierający wieloaspektową pod kątem praw człowieka analizę środków antyterrorystycznych przyjmowanych w 14 państwach członkowskich Unii Europejskiej, w tym w Polsce.

W listopadzie 2017 r. Julia Hall, ekspertka Amnesty International i autorka wspomnianego raportu, we współpracy z Komisją Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, przeprowadziła trzygodzinny warsztat dla 40 polskich adwokatów, którego celem było przybliżenie zagrożeń dla praw człowieka wynikających z przyjmowanych na świecie rozwiązań mających na celu zwalczanie i zapobieganie terroryzmowi.

5. Kampania przeciwko nienawiści

W roku 2017 Amnesty International uruchomiło kampanię #NIEEnawiść, by oddziaływać na prawo i praktykę w kierunku zwiększenia ochrony przed mową nienawiści i przestępstwami z nienawiści, oraz aby mobilizować społeczeństwo do sprzeciwu wobec zachowań motywowanych uprzedzeniami.

Uruchomiony przez Stowarzyszenie w marcu 2017 r. „Manifest przeciwko nienawiści” wsparły 6 334 osoby. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 13 akcji, których zasięg objął 4 478 odbiorców i odbiorczyń. Zorganizowano również warsztaty na temat mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści, w których wzięło udział 1 029 uczniów i uczennic szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, 19 aktywistów i aktywistek oraz 20 nauczycieli i nauczycielek.

Tematyka kampanii była podejmowana w ramach projektów edukacyjnych opisanych poniżej.

6. Praworządność

Stowarzyszenie na bieżąco obserwowało i wydawało oświadczenia lub zapytania dotyczące wydarzeń publicznych, wypowiedzi polityków, działań funkcjonariuszy publicznych mających znaczenie dla rządów prawa w Polsce (np. sprawa śmierci na komisariacie Igora Stachowiaka, brak reakcji Policji na akty agresji fizycznej i słownej podczas Marszu Niepodległości 2017 r.).

Stowarzyszenie monitorowało procesy mające znaczenie dla kluczowych rozwiązań ustrojowych i przygotowywało opinie dla przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych (tj. the American Bar Association) oraz rządowych tj. UE, ONZ, RE lub ich agencji czy organów doradczych (tj. Specjalny Sprawozdawca ONZ ds. niezależności sędziów i prawników, Komisja Wenecka, Komisarz Praw Człowieka RE).

Stowarzyszenie przygotowało swoje raporty alternatywne w procesach sprawozdawczych Polski przed Radą Praw Człowieka oraz Komitetem Praw Człowieka ONZ i odbyło spotkania z przedstawicielami 14 ambasad w Polsce.

Maraton Pisania Listów

W 2017 roku na całym świecie, w ramach Maratonu Pisania Listów, powstało rekordowe ponad 5,5 miliona listów i kartek. W Polsce Maraton trwał od 1 do 10 grudnia w ponad 700 miejscach. Podczas wydarzenia podjęto 308 838 akcji (39 588 stanowią podpisy pod petycjami, a pozostała część to listy) w sprawie obrońców i obrończyni praw człowieka. Wśród nich były osoby z Turcji, w tym prezes i dyrektorka Amnesty, Clovis z Madagaskaru, skazany za ochronę zagrożonego lasu deszczowego, czy Ni Yulan z Chin, prześladowana za walkę o prawa lokatorów.

Finał Maratonu odbył się w Warszawie w Faktycznym Domu Kultury. Podczas wydarzenia wręczono nagrodę medialną Pióro Nadziei Pawłowi Cywińskiemu, odbyła się debata „Kształtowanie lęków a narracja o faktach – co media mówią nam o uchodźcach?“, z udziałem laureata i Adama Leszczyńskiego, dziennikarza.

Z informacji, jakie otrzymaliśmy od lokalnych organizatorów i organizatorek, w Maratonie Pisania Listów w Polsce wzięło udział ponad 63 tys. osób.

EDUKACJA PRAW CZŁOWIEKA

Projekt „Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi”

W 2017 roku Stowarzyszenie Amnesty International zakończyło realizację 18-miesięcznego projektu edukacyjnego "Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi" finansowanego przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Jego głównym celem było zbudowanie i rozwój sieci świadomych liderów/liderek społeczeństwa obywatelskiego posiadających motywację i kompetencje, by mobilizować swoje lokalne społeczności na rzecz świata wolnego od dyskryminacji, mowy nienawiści i przemocy. W ramach projektu wydano publikację "Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi - pakiet materiałów edukacji praw człowieka", która zmobilizowała kilkaset osób z całej Polski do prowadzenia warsztatów i akcji poświęconych tematyce współczesnych migracji i kryzysu azylowego, mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści, oraz promujących zaangażowanie młodych ludzi w obronę praw człowieka. Dzięki udziałowi w warsztatach 4 300 młodych osób poszerzyło swoją wiedzę na temat praw i wolności

przystępujących wszystkim ludziom, zaś współpracując ze Stowarzyszeniem aktywistki i aktywiści zorganizowali 40 akcji na rzecz praw człowieka w społecznościach szkolnych i lokalnych, które dotarły do blisko 20 000 osób w rzeczywistości online i offline.

Rozpoczęcie międzynarodowego projektu „Start the Change!”

W październiku 2017 roku Stowarzyszenie Amnesty International rozpoczęło realizację trzyletniego projektu "START THE CHANGE! Działaj lokalnie, zmieniaj globalnie". Jego głównym celem jest wyposażenie kadr szkolnych oraz młodzieży w wiedzę i umiejętności umożliwiające zrozumienie globalnych współzależności, migracji oraz własnej roli i odpowiedzialności za działania na rzecz zrównoważonego rozwoju i praw człowieka. W 2018 roku nauczyciele i nauczycielki będą mieli możliwość współtworzenia nowego programu edukacyjnego na temat zrównoważonego rozwoju i migracji w kontekście praw człowieka, wymiany doświadczeń z praktykami i praktyczkami z różnych krajów Europy w ramach międzynarodowych szkoleń. Młodzież zaangażowana będzie w realizację innowacyjnych działań łączących tematykę praw człowieka, zrównoważonego rozwoju i migracji oraz współpracę z rówieśnikami i rówieśniczkami z krajów partnerskich podczas obozów aktywistycznych na Lampedusie i w Maroku. Projekt jest finansowany przez Komisję Europejską i realizowany przez 14 partnerów w 12 krajach.

Human Rights Friendly

Projekt partnerski Human Rights Friendly działa już od 2013 r. Amnesty International oznacza jako HRF miejsca partnerskie, które w różny sposób przyczyniają się do promowania idei praw człowieka np.: organizują wydarzenia, udostępniają swoją przestrzeń lub sprzęt, dystrybuują amnestyjne ulotki, przekazują fundusze na walkę o prawa człowieka, oferują członkom i członkiniom Amnesty specjalne korzyści. HRF jest również okazją dla grup lokalnych, aby rozwijać lokalne partnerstwa. Pod koniec 2017 roku w 11 miejscowościach w Polsce było 65 miejsc oznaczonych logo Human Rights Friendly.

Aktywizm i grupy lokalne

Realizacja wyżej opisanych kampanii i projektów była możliwa dzięki ogromnemu zaangażowaniu aktywistek i aktywistów grup lokalnych. W 2017 roku istniało 10 grup lokalnych, które w ciągu roku podjęły 120 akcji (z czego 15 finansowanych z grantów aktywistycznych). W ubiegłym roku odbył się obóz edukacyjno-aktywistyczny, spotkanie koordynacyjne grup lokalnych, podczas których m.in. omawiane i konsultowane były plany kampanijne, a także przygotowywano działania aktywistyczne. W ramach Akcji Letniej w 2017 roku aktywiści i aktywistki Amnesty International udali się na 5 festiwali muzycznych (Life w Oświęcimiu, Open'er w Trójmieście, Woodstock w Kostrzynie nad Odrą, Muszla Fest w Bydgoszczy i Off w Katowicach), gdzie zbierali podpisy pod aktualnymi petycjami i angażowali osoby uczestniczące w festiwalach do działań na rzecz praw człowieka. Podczas festiwali zebrano 10 505 podpisów.

Nagroda Amnesty International za najlepszy film o prawach człowieka na festiwalu Millennium Docs Against Gravity

20 maja na 14. Millennium Docs Against Gravity nagrodę Amnesty International na najlepszy film o prawach człowieka otrzymał film „The War Show” w reżyserii Andreeasa Dalsgaard, Obaidah Zytoon. Jury (w składzie Tadeusz Sobolewski, Mirosław Chojecki i Draginja Nadaždin) zdecydowało przyznać również 2 wyróżnienia dla filmów: „Obcy w raju” (ang. „Stranger in Paradise”) w reżyserii Guido Hendrikxa oraz „Proces. Federacja Rosyjska vs Oleg Seńcow” (ang. „The Trial: The State of Russia vs Oleg Sentsov”) w reżyserii Askolda Kurowa.

Nagroda medialna „Pióro Nadziei”

Nagroda Pióro Nadziei jest przyznawana osobom, które zwracają uwagę opinii publicznej na przypadki łamania praw człowieka, odznaczają się społecznym zaangażowaniem w swojej pracy medialnej i przyczyniają się do pozytywnej zmiany na rzecz przestrzegania praw człowieka.

Tegoroczną nagrodę otrzymał Paweł Cywiński, współtwórca serwisu Uchodźcy.info. Paweł Cywiński związany jest ze środowiskiem tworzącym media oddolnie i z wrażliwością na tematy społeczne. Jest również dziennikarzem Magazynu Kontakt i prowadzi projekt „post-turysta.pl”.

Ponadto spośród zgłoszonych osób, do nagrody nominowani zostali:

- Ludmiła Anannikova – dziennikarka Gazety Wyborczej, reporterka;
- redakcja serwisu OKO.press;
- Paweł Sulik – dziennikarz Radia Tok FM.

Jury składało się z osób z Rady Programowej Stowarzyszenia oraz specjalnie zaproszonego gościa, prof. dr hab. Jacka Wasilewskiego, medioznawcy, dziennikarza i pisarza.

Nagroda została wręczona 9 grudnia podczas finału Maratonu Pisania Listów w Warszawie w Faktycznym Domu Kultury. Po wręczeniu nagrody odbyła się debata z udziałem laureata oraz dziennikarza i publicysty Adama Leszczyńskiego: „Kształtowanie lęków a narracja o faktach – co media mówią nam o uchodźcach?”.